

DE OPINIE VAN MICHIEL DELFOS

Klimaatrisico is vanuit verzekeringsoogpunt verzekerbbaar

Geopolitieke onrust en volatiele financiële markten zijn de meest acute dreigingen voor verzekeraars. Klimaatopwarming is waarschijnlijk het grootste risico waarmee de wereld heeft te maken, maar verloopt voorspelbaarder, stelt Michiel Delfos. 'Daardoor is het klimaatrisico vanuit verzekerings-oogpunt te beheersen', stelt de chieft risk officer van Achmea.

Risico's zijn de 'corebusiness' van verzekeraars. En aan risico's momenteel geen gebrek. Geopolitieke onrust is een van de vier voornaamste die verzekeraar Achmea momenteel identificeert. Logisch. De onberekenbare Donald Trump en oorlogen in Oekraïne, Gaza en Soedan zorgen voor turbulentie. En daar moet je, ook als financiële instelling, rekening mee houden.

Omdat de ontwikkelingen op het wereldtoneel zo snel gaan, heeft Achmea een aantal scenario's doorgerekend. Een sterk escalerende handelsoorlog is er één van. Met een kans op inflatieontwikkeling door protectionisme en hogere schadelasten doordat aanvoerketens ingewikkelder, en dus duurder, worden.

Andere scenario's waarop wordt geanticipeerd zijn bijvoorbeeld een artikel 5-situatie, waarbij Nederland militaire bijstand moet leveren aan een Navo-lidstaat. Of een drie dagen durende energieblack-out, mogelijk als gevolg van sabotage. "Je wilt weten hoe robuust je organisatie is als een dergelijk scenario zich voordoet", zegt Michiel Delfos, sinds 2022 chieft risk officer bij Achmea. "Er zijn altijd verbeteringen mogelijk, maar de uitkomst is dat we goed bestand zijn tegen dit soort situaties."

Waar kan het beter?

"Dat zit vooral in de reactie als bepaalde scenario's zich voordoen. Gekscherend zeg ik wel eens dat we risico's bekijken als logge grijze neushoorns die vredig staan te grazen. We weten wat er kán gebeuren, maar als een van die neushoorns ineens op je afstormt, dan moet je alert zijn. Dat blijkt in de praktijk behoorlijk ingewikkeld. De mens is nu eenmaal geneigd vast te houden aan de werkelijkheid die hij kent.

Een goed voorbeeld is Covid. Een pandemie stond al jaren bij alle verzekeraars hoog in de risicoanalyses. Maar toen die zich werkelijk voordeed, schrok iedereen. Ik denk dat die alertheid valt te verbeteren. Zowel in het beschermen van de eigen organisatie als bij het reageren in de markt. Want crises bieden ook altijd kansen."

MAAR VOLATILITEIT IS ALTIJD EEN ISSUE EN NIET PER SE VERBONDEN AAN GEOPOLITIEK

De geopolitieke onrust is iets van de laatste jaren. Wat zijn andere grote risico's die jullie onderscheiden?

"Eén die sterk samenhangt met geopolitiek is volatiliteit van financiële markten. Die is met name voor de bezittingen- en verplichtingenkant van verzekeraars belangrijk, omdat we onze premies beleggen. Maar volatiliteit is altijd een issue en niet per se verbonden aan geopolitiek. Kijk naar de kredietcrisis. Andere grotere risico's zijn cybercrime, machtsconcentraties op gebied van Big Tech, en klimaatcrisis en biodiversiteit."

Nogal een 'mixed bag'.

"De urgentie speelt daarin mee. Geopolitieke ontwikkelingen en volatiele financiële markten zijn zeer actueel. Cybercrime is een risico dat zich de laatste jaren sterk heeft ontwikkeld. Een race tussen boeven enerzijds en bedrijven en overheden anderzijds, waarin je steeds voorop moet blijven lopen. Dat lukt ons tot nu toe heel goed (klopt af op de tafel), maar de omvang van dit risico is groot. Alleen wij hebben dagelijks al te maken met een enorm aantal aanvallen. En er hoeft maar één succesvol te zijn."

U noemt ook de macht van de grote Amerikaanse techbedrijven. Die wordt politiek als groot risico ervaren. Hoe kwetsbaar zijn we in Europa?

"De afhankelijkheid van Amerikaanse Big Tech is groot. Deze bedrijven hebben veel expertise en leveren goede diensten. Die afhankelijkheid

MICHIEL DELFOS: "KLIMAATOPWARMING EN HET VERLIES VAN BIODIVERSITEIT ZIJN DE GROOTSTE EN MEEST INGRIJPENDE RISICO'S"

is een risico voor Europese bedrijven. Maar dat risico wordt gedempt door het feit dat Amerikaanse techbedrijven op hun beurt erg afhankelijk zijn van Europese klanten."

Hoe belangrijk is het klimaatrisico?

"Klimaatopwarming en het verlies van biodiversiteit zijn de grootste en meest ingrijpende risico's. Klimaatopwarming heeft maatschappelijk de grote impact, maar is vanuit verzekeringsoogpunt beter te beheersen. Het is een fenomeen dat zich geleidelijk ontwikkelt, zodat je erop kunt anticiperen. Je kunt samen met klanten werken aan CO2-reductie en adaptatie, premies kunnen meegroeien met de risico's, bijvoorbeeld waar het schade door weersverschijnselen betreft."

JE KUNT JE VERZEKEREN TEGEN CYBERCRIME MAAR DAT IS EEN NICHE

Sommige risico's bieden ook kansen voor verzekeraars. Verzekeren van klimaatschade bijvoorbeeld, of schade door cybercrime.

"Als CRO kijk ik naar de risico's die onze bedrijfsvoering raken. Maar er zit ook een marktcomponent aan. Je kunt je verzekeren tegen cyber-crime maar dat is een niche. Bij klimaatopwarming zie je een directe relatie met bijvoorbeeld schadeverzekeringen."

Afnemende biodiversiteit lijkt me voor zowel de bedrijfsvoering als voor verzekeringen niet direct relevant.

"Klopt, maar als verschijnsel kan het een grotere impact op de wereld hebben dan klimaatopwarming. Wij vinden het onze taak om ons hiervoor in te zetten, bijvoorbeeld bij onze beleggingen. Daarom

Michiel Delfos (1970) studeerde internationaal economisch recht in Leiden. Hij startte zijn carrière in 1997 bij Delta Lloyd, waar hij tot 2014 werkte, met tussendoor een uitstap naar ABN Amro verzekeringen. Zijn laatste functie bij Delta Lloyd was directeur inkomensverzekeringen. Daarna maakte hij de overstap naar Achmea, waar hij voorzitter werd van de divisie schade & inkomen. In 2022 trad Delfos als chief risk officer toe tot de Raad van Bestuur. Delfos is daarnaast voorzitter van de RvC van de Nederlandse Pool voor Verzekering van Atoomrisico's en zit namens Achmea in het Europese CRO Forum.

hebben we ook de biodiversity pledge getekend. Daarin verplichten we ons om ons in te zetten voor behoud van biodiversiteit."

Voor een verzekeraar is het klimaatrisico een beheersbaar risico. Maar oplopende premies kunnen verzekeringen onbetaalbaar maken voor mensen, of landen, met een beperkt budget.

"Daarom zetten wij ook in op het voorkomen van schade en op adaptatie. Een lagere schadelast is in ieders belang. We kunnen het klimaatrisicoprofiel van klanten verlagen door bijvoorbeeld in de glastuinbouw mee te denken over ontwikkeling van glas dat beter bestand is tegen hagelbuien. We zijn samen met gemeenten, die aansprakelijkheidsverzekeringen bij ons hebben, bezig om de regenwaterafvoer te verbeteren. We willen daar een leidende rol in hebben. Daarom is Achmea voorzitter van de werkgroep Klimaat-adaptatie van het Platform voor Duurzame Financiering en hebben we namens de financiële sector ook het Klimaatadaptatierapport aan de minister overhandigd.

Aanpassing aan klimaatverandering is niet voor iedereen op te brengen. Daar spelen we op in. Huurders hebben vaak de middelen niet om hun huis te verduurzamen. Achmea heeft een speciaal vastgoedfonds dat huurhuizen opkoopt, verduurzaamt en vervolgens weer in de markt zet. Daar maken we rendement mee én we verduurzamen de woningmarkt voor een groep die dat zelf niet kan."

Waar zit het risico voor de beleggingen bij klimaatverandering?

"Achmea wil de energietransitie stimuleren. We investeren in bedrijven die actief zijn in deze transitie. Het is belangrijk om daarin een balans te vinden in risico en rendement. Daarnaast willen we het transitie-risico bij onze beleggingen goed managen. We zetten in onze beleggingsportefeuille in op mitigatie, het verminderen van de klimaatopwarming. Je wilt niet opgescheept blijven zitten met beleggingen die straks niets meer waard zijn, bijvoorbeeld door de energietransitie van fossiel naar duurzaam: stranded assets. Daar moet je scherp op zijn, want die ontwikkelingen gaan snel."

DE VS ZETTEN MINDER IN OP KLIMAATMAATREGELEN EN LOPEN DAARMEE VOLGENS MIJ EEN GROTER TRANSITIERISICO

Iets minder snel nu de VS op de rem trappen op klimaatgebied.

"De VS zetten minder in op klimaatmaatregelen. Volgens mij lopen ze daarmee een groter transitierisico. Dat biedt kansen voor ons. Maar het kan ook betekenen dat bepaalde ontwikkelingen langzamer gaan. Daar moet je rekening mee houden. Maar ik denk toch dat wij op de juiste route zitten."

Heeft klimaatrisico een riskanter profiel dan 'traditionele' verzekeringsrisico's? Het is onduidelijk welke risico's zich gaan voordoen, en hoe snel. En het speelt bovendien op een mondiale schaal.

"De wereld verandert continu. De essentie van verzekeren is om daarin mee te gaan, oplossingen te bedenken. In de jaren zeventig was er een enorme groei in het aantal verkeersongelukken door de opkomst van de auto. Er vielen in Nederland duizenden doden per jaar. Dankzij verzekeraars werd de veiligheidsgordel verplicht. Dat heeft het aantal doden en gewonden sterk teruggedrongen. Het schadeverloop door klimaatopwarming is redelijk voorspelbaar. Het is een grote uitdaging, maar in essentie niet compleet anders. Ook hier kunnen we helpen onze klanten te beschermen."

Al ontbreekt bij de risico's, of is dat alleen een kans?

"AI is wereldwijd enorm groot en biedt veel kansen. Een prachtig voorbeeld vind ik weersvoorspellingen. Al sinds de jaren zestig is de horizon voor weersvoorspellingen maximaal twee weken. Met AI wordt het mogelijk om een goede, langere voorspelling te maken.

Door AI kunnen we als bedrijf efficiënter opereren, bijvoorbeeld bij het voeren en administreren van klantgesprekken. De voornaamste winst

zit nu voor ons in die klantencontacten en de medewerkers-ondersteuning. Onze organisatie zal er over een aantal jaren heel anders uitzien. Het gestructureerde werk zal in toenemende mate door AI worden gedaan, waardoor de mens meer tijd krijgt voor het creatieve proces."

Al bedenkt nog geen compleet nieuwe verzekeringsproducten of ontdekt nieuwe risico's?

"AI gaat helpen risico's beter identificeren en inschatten. Zover zijn we nog niet. De zelflerende kant van AI heeft bijvoorbeeld nog geen effect op onze pricing. We hebben wel veel betere inzichten gekregen in risico's doordat we meer en betere data hebben, maar dat is vooral een kwestie van digitalisering."

En de risico's?

"Die zijn er ook. Hoe voorkom je dat AI via algoritmes ongewenste bias genereert, bepaalde groepen uitsluit? Hoe houd je AI ethisch verantwoord en waarborg je de privacy van mensen? De Europese AI Act is een goede ontwikkeling, die ervoor zorgt dat de mens in de lead blijft. De AI Act is voor ons de vangrail waarbinnen we opereren. Het 'Computer says no'-scenario moeten we voorkomen. Daarom is ons beleid dat bij AI-toepassingen altijd menselijke controle is."

Digitalisering en AI vormen een krachtige combinatie die straks risico's uitermate nauwkeurig kunnen berekenen. Hoe gaan verzekeraars voorkomen dat bepaalde groepen onverzekerbaar worden doordat de mate van risicodeling zo transparant wordt?

"Solidariteit is de kern van verzekeren. We hebben de verantwoorde-lijkheid om risico's breed verzekerbaar te houden. Dat doen we al 200 jaar. AI gaat dat niet veranderen."

En wat betekent AI voor de rol van een chief risk officer?

"De rol van álle leidinggevendenden bij bedrijven gaat veranderen. AI is een instrument waar je veel profijt van kunt hebben. Elke bestuurder moet een degelijke AI-ondergrond hebben, zorgen dat je weet en begrijpt wat er kan. AI is geen IT-onderwerp; het verandert het werk van iedereen." ■

De verwachting is dat AI en digitalisering het voor verzekeraars makkelijker maken om internationaal te expanderen. Achmea gaat onder meer autoverzekeringen aanbieden in Roemenië en Spanje. "Internationale uitbreiding zit de laatste tijd in een versnelling", constateert Delfos. "Dat komt mede door de digitalisering. Als je in het buitenland markt wilt veroveren, moet je dat waarin je goed bent proberen in andere landen uit te rollen."

Voor Achmea zijn dat directe schadeverzekeringen, online. "We zitten in Europa in de top-drie als het om digitalisering gaat. In veel landen zijn directe verzekeringen via internet nog nieuw, daar gaan verzekeringen vaak via een traditionele tussenpersoon. Wij hebben nu twee platforms die we in andere landen uitrollen: Inshared en Anytime. Met dat directe online model trekken we veel belangstelling."

DE EUROPESE VERZEKERINGS-MARKT IS GEFRAGMENTEERD DOOR VERSCHILLEN IN NATIONALE WET- EN REGELGEVING. DAT BLIJFT EEN BARRIÈRE

De Europese verzekeringsmarkt is gefragmenteerd. Vrijwel alle verzekeringen – schade, leven, zorg – hebben te maken met verschillen in nationale wet- en regelgeving. Dat blijft een barrière. "Wij zijn voorstander van een sterkere Europese markt, we onderschrijven het rapport-Draghi", zegt Delfos. "De grote uitdaging is om meer uniforme wet- en regelgeving te krijgen, zodat je makkelijker dezelfde producten in verschillende landen kunt aanbieden. Daar maken we ons ook sterk voor in het Europese CRO Forum."